

Financieel jaarverslag 2017

Stichting van het Onderwijs

te Den Haag

Vastgesteld door het bestuur: 15 maart 2018

Inhoudsopgave

---

	pagina
Bestuursverslag	3
Jaarrekening	
1 Balans en staat van baten en lasten	7
2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	9
3 Toelichting op de balans	11
4 Toelichting op de staat van baten en lasten	13
Overige gegevens	16
- Voorstel verwerking exploitatiesaldo	
- Gebeurtenissen na balansdatum	
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	

Bestuursverslag

Algemeen

De Stichting van het Onderwijs is op 18 februari 2010 opgericht door de sociale partners in het onderwijs en is statutair gevestigd in Den Haag.

De stichting heeft ten doel:

- a. alles te ondernemen voor goed onderwijs ten gunste van een open democratische samenleving;
- b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het gezamenlijk vinden van een doordachte inhoudelijke basis over onderwijs gerelateerde thema's;
- b. het streven naar gemeenschappelijk draagvlak;
- c. een platform voor gezamenlijk overleg te zijn van de onderwijssector als geheel met de politiek/het kabinet en anderen;
- d. het, gevraagd dan wel ongevraagd, kenbaar maken van haar opvattingen aan de overheid en eventueel anderen;
- e. het aanwenden van alle andere middelen die rechtens toelaatbaar zijn.

Verslag van activiteiten van 2017

In 2016 heeft het bestuur van de Stichting van het Onderwijs haar Zes-puntenplan ontwikkeld. Dit plan bevat zes inhoudelijke beleidsspeerpunten waarmee het Nederlandse onderwijs verbeterd kan worden. De punten vormen de inhoudelijke en strategische agenda waar de Stichting van het Onderwijs de komende jaren op inzet. Daarnaast heeft het bestuur in 2016 aan de hand van een evaluatie op hoofdlijnen uitgesproken hoe zij de Stichting de komende periode wil vormgeven. Zij heeft zich daarbij als ambitie gesteld om op sectoroverstijgende thema's gesprekspartner te zijn voor de overheid, waarbij zij bovendien een meer agenderende en waar relevant meer adviserende rol op zich neemt.

Het Zes-puntenplan en bovenstaande ambities hebben in 2017 tot onderstaande activiteiten van de Stichting van het Onderwijs geleid:

Politieke lobby

- 2017 was het jaar van de Tweede Kamerverkiezingen. Om het debat over onderwijs tijdens de verkiezingstijd te stimuleren heeft de Stichting van het Onderwijs in februari 2017 het Nationaal Onderwijsdebat georganiseerd, waarbij de onderwijswoordvoerders van de zes grootste politieke partijen met elkaar in debat gingen over de speerpunten uit het Zes-puntenplan.
- Na de verkiezingen is er door de bestuursleden van de Stichting van het Onderwijs ingezet op een informele lobby richting (onderhandelende) politici, waarbij het Zes-puntenplan in verschillende gesprekken wederom onder de aandacht is gebracht.
- Na het verschijnen van het regeerakkoord en de vorming van het nieuwe kabinet heeft het bestuur van de Stichting van het Onderwijs in november 2017 kennismakingsgesprekken gevoerd met de nieuwe ministers van en voor onderwijs en met de Vaste Kamercommissie OC&W. Tijdens deze gesprekken zijn de speerpunten uit het Zes-puntenplan verder toegelicht.
- Op verschillende momenten heeft de Stichting van het Onderwijs daarnaast oproepen gedaan aan de politiek en is publiciteit gezocht. Het ging daarbij met name om brieven waarin de politiek werd opgeroepen om de voorgenomen doelmatigheidskorting voor het onderwijs te verzachten of te schrappen.
- Tot slot zijn in december 2017 de eerste voorbereidingen getroffen om onderwijs ook richting de gemeenteraadsverkiezingen van 2018 hoog op de politieke agenda te houden. Begin 2018 worden daarvoor twee verschillende verkiezingsdebatten georganiseerd.

Verdieping Zes-puntenplan

Middels onderstaande activiteiten hebben de bestuursleden een aantal thema's uit het Zes-puntenplan verder verdiept:

Gelijke kansen

In 2016 en 2017 stond binnen de Stichting van het Onderwijs het thema gelijke kansen centraal. Hierover heeft het bestuur begin 2017 bestuurlijk overleg gevoerd met de bewindslieden van OC&W.

Maatschappelijke waarde van onderwijs en vertrouwen

In september 2017 organiseerde de Stichting van het Onderwijs een diner pensant waarbij met een gezelschap van 30 personen van gedachten werd gewisseld over de maatschappelijke waarde van onderwijs: wat verstaan we daaronder en hoe kan het meer tot zijn recht komen en zichtbaar worden gemaakt? Middels dit diner pensant heeft het bestuur het gesprek over maatschappelijk rendement verder gebracht in Stichtingsverband en zijn de verschillende gesprekken die onderwijssectoren reeds over maatschappelijke waarde van onderwijs voerden bij elkaar gebracht. Doel van de bijeenkomst was allereerst om de discussie rondom het thema verder te brengen: gezamenlijke gedachtenvorming stond centraal. In 2018 wordt gekeken op welke manier de opbrengsten van het diner verder uitgewerkt kunnen worden.

Gelijke kansen en leven lang ontwikkelen

In het kader van de Europese sociale dialoog in de onderwijssector hebben de bestuursleden van de Stichting van het Onderwijs in oktober 2017 deelgenomen aan een rondetafelbijeenkomst, georganiseerd door de Europese sociale partners bij de AOb. De Stichting van het Onderwijs werd hiervoor uitgenodigd omdat de Stichting voor de Europese sociale partners een interessant voorbeeld is van een goede werking van de sociale dialoog. Daarnaast wilden de Europese sociale partners met de bijeenkomst de werking van de Europese sociale dialoog en hun werkprogramma onder de aandacht brengen en hun relaties met de landelijke sociale partners versterken. Tijdens de bijeenkomst is o.a. met internationale experts gesproken over de thema's gelijke kansen en een leven lang ontwikkelen.

Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, leven lang ontwikkelen

In november 2017 heeft (een deel) van het bestuur van de Stichting van het Onderwijs een tweedaags bezoek gebracht aan de Duitse stad Bonn, waar zij tijdens een viertal werkbezoeken heeft geleerd van het Duitse duale stelsel en waarbij zij zich heeft laten inspireren door de succesfactoren van de Duitse leerwerk-trajecten en het imago van het beroepsonderwijs.

Update website

Naast bovenstaande activiteiten is er in 2017 geïnvesteerd in een simpele update van de website van de Stichting van het Onderwijs, zodat de functionaliteiten ervan meer toegesneden zijn op de eisen van deze tijd en de website bijvoorbeeld meer responsive is voor tablet en smartphone.

Samenstelling Bestuur

De bestuurssamenstelling zag er per 31 december 2017 als volgt uit:

Mevrouw Rinda den Besten	voorzitter PO-Raad
De heer Jan Boersma	bestuurder FNV Overheid
De heer Pieter Duisenberg	voorzitter VSNU
Mevrouw Petra van Haren	voorzitter AVS
De heer Ton Heerts	voorzitter MBO Raad
De heer Thom de Graaf	voorzitter Vereniging Hogescholen
De heer Paul Rosenmöller	voorzitter VO-raad
Mevrouw Loek Schueler	voorzitter CNV Onderwijs
De heer Jilles Veenstra	voorzitter FvOv
Mevrouw Liesbeth Verheggen	voorzitter AOb

Het voorzitterschap is vervuld door de heer Paul Rosenmöller en het vicevoorzitterschap door mevrouw Liesbeth Verheggen.

Ondersteuning bestuur

Het bestuur is in 2017 ondersteund door het CAOP. Het CAOP verzorgt naast de bestuursondersteuning en - advisering ook het beheer van de projecten van de Stichting van het Onderwijs. Het ambtelijk secretariaat is in handen van de heer Patrick Banis (secretaris) en mevrouw Mieke Dinjens (plv. secretaris). Indien nodig wordt er beleids- of projectondersteuning ingehuurd bij het CAOP. Het financieel beheer van de Stichting wordt gevoerd door de afdeling F&C van het CAOP.

Subsidievoorwaarden

Er zijn geen subsidievoorwaarden

Middelen

De activiteiten in 2017 zijn gefinancierd uit de bijdragen van de arbeidsmarktfondsen danwel cao-tafels voor het primair onderwijs (k€ 98), het voortgezet onderwijs (k€ 71), het middelbaar beroepsonderwijs (k€ 36), het hoger beroepsonderwijs (k€ 25) en het wetenschappelijk onderwijs (k€ 20).

Voor de activiteiten in 2018 wordt opnieuw een bijdrage gevraagd aan de arbeidsmarktfondsen danwel cao-tafels.

Verantwoordingscyclus

In de statuten is vastgelegd dat het bestuur van de Stichting uiterlijk in de maand december van het lopende jaar de begroting van het komende jaar vaststelt. De begroting voor 2017 is op 7 december 2016 vastgesteld door het bestuur van de Stichting van het Onderwijs. Met het bestuursverslag en de jaarrekening legt de Stichting verantwoording af over de besteding van de middelen. De wijze waarop de Stichting in 2017 uitvoering heeft gegeven aan de statutaire doelstellingen is mede te zien bij de directe projectkosten. Hier zijn de kosten van de projecten welke in het boekjaar zijn uitgevoerd gepresenteerd.

Exploitatie

De totale kosten, inclusief aangegane verplichtingen, van de projecten bedroegen in 2017, k€ 77. De bedrijfskosten bedroegen k€ 126.

De uitgaven worden gedekt door de bijdragen vanuit de arbeidsmarktmiddelen van de cao-tafels (k€ 250) en het renteresultaat (k€ 0,1).

Het gerealiseerde exploitatiesaldo (k€ 48) is hoger dan begroot. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in de begroting een bedrag is gereserveerd voor actuele projecten in 2017, maar deze post beperkt is ingezet. Daarnaast zijn ook de bedrijfskosten lager uitgevallen dan begroot.

Risico's

Met betrekking tot prijsrisico's, kredietrisico's, marktrisico's en liquiditeitsrisico's kan worden opgemerkt dat deze zodanig klein zijn dat het bestuur het aanvaardbaar acht hiervoor geen specifieke maatregelen te treffen. De mogelijke risico's van de Stichting zijn in kaart gebracht. Voor de jaren 2014 tot en met 2018 zal een bijdrage worden gevraagd aan de afzonderlijke sectorfondsen danwel de cao-tafels in het po, vo, mbo hbo en wo, waarmee er de komende jaren voldoende financiering beschikbaar is om de statutaire doelstellingen uit te voeren.

De financiering voor 2017 is verzekerd door de bijdragen vanuit PO, VO, MBO, HBO, WO. Voor 2018 is er afgesproken om de activiteiten opnieuw volledig te financieren uit de afzonderlijke sectorfondsen danwel cao-tafels. De intentie bestaat om de Stichting ook na 2018 te continueren.

De stichting heeft vrijwel geen vaste kosten en gaat alleen verplichtingen aan op het moment dat de financiering is gegarandeerd.

Continuïteit

De vermogenspositie van de Stichting per 31 december 2017 biedt voldoende perspectief voor de nabije toekomst. Bij het opstellen van jaarrekening is er vanuit gegaan dat de organisatie haar activiteiten in de toekomst dan ook zal voortzetten. Op basis van het voorgaande zijn de activa en passiva gewaardeerd op basis van het 'going-concern' principe.

Toekomst

De punten uit het Zes-puntenplan dat in 2016 is opgesteld dienen als inhoudelijke agenda voor de Stichting van het Onderwijs voor de komende jaren en staan ook in 2018 centraal. In 2018 voert het bestuur over deze punten bestuurlijk overleg met de ministers van en voor OCW. Daarbij zet zij specifiek in op de thema's lerarentekort en de invulling van ruimte en vertrouwen. Daarnaast zet de Stichting van het Onderwijs zich in om onderwijs hoog op de politieke agenda te houden, onder andere door begin 2018 twee verkiezingsdebatten in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen te organiseren. Tot slot wordt er in 2018 een vervolg gegeven aan de opbrengsten van het diner pensant over maatschappelijke waarde van onderwijs. Voor overige activiteiten worden desgewenst gedurende het jaar nieuwe projectplannen ter besluitvorming aan het bestuur voorgelegd.

Bij uitvoering van de begroting is de verwachting dat de totale baten en lasten gelijk zijn (k€ 250) en dat daarmee de algemene reserve per 31 december 2018 circa k€179 bedraagt.

Den Haag, 15 maart 2018

Het bestuur van de Stichting van het Onderwijs,

De heer P. Rosenmöller
Voorzitter

Mevrouw E.M. Verheggen
Vicevoorzitter

De heer J. Boersma

De heer P.J. Duisenberg

De heer T. Heerts

De heer Th.C. de Graaf

Mevrouw A.C. den Besten

Mevrouw G.P.M. van Haren

De heer J. Veenstra

Mevrouw L. Schueler

---

1 Balans en staat van baten en lasten

Balans per 31 december 2017 na verwerking exploitatiesaldo

	<u>nr.</u>	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
		€	€
Activa			
Vorderingen	1	128	30.892
Liquide middelen	2	210.584	116.301
Totaal activa		<u>210.712</u>	<u>147.193</u>
Passiva			
Algemene reserve	3	178.571	131.050
Kortlopende schulden	4	32.141	16.143
Totaal passiva		<u>210.712</u>	<u>147.193</u>

Staat van baten en lasten 2017

	nr.	2017		Begroting 2017		2016	
		€	€	€	€	€	€
Netto-omzet							
Omzet	7	250.000		250.000		100.000	
Directe projectkosten	8	(76.909)		(109.000)		(114.510)	
<i>Netto-omzet</i>			173.091		141.000		(14.510)
Bedrijfskosten							
Beleidsondersteuning	9	112.589		120.000		122.714	
Bestuurskosten	10	650		5.000		1.248	
Overige bedrijfskosten	11	12.459		16.000		13.638	
<i>Totaal bedrijfskosten</i>			125.698		141.000		137.600
Bedrijfsresultaat			47.393		-		(152.110)
Renteresultaat			128		-		896
Exploitatiesaldo			<u>47.521</u>		<u>-</u>		<u>(151.214)</u>

---

2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

---

De Stichting

De Stichting van het Onderwijs (SvhO) is opgericht op 18 februari 2010 en is statutair gevestigd te Den Haag en kantoorhoudende aan het Lange Voorhout 13.

De stichting heeft ten doel:

- a. alles te ondernemen voor goed onderwijs ten gunste van een open democratische samenleving;
- b. het verrichten van alle verdere handelingen, die met vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- a. het gezamenlijk vinden van een doordachte inhoudelijke basis over onderwijsgerelateerde thema's;
- b. het streven naar gemeenschappelijk draagvlak;
- c. een platform voor gezamenlijk overleg te zijn van de onderwijssector als geheel met de politiek/het kabinet en anderen;
- d. het, gevraagd dan wel ongevraagd, kenbaar maken van haar opvattingen aan de overheid en eventueel anderen;
- e. het aanwenden van alle andere middelen die rechtens toelaatbaar zijn.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de grondslagen van de RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven gevolgd.

Als vergelijkende cijfers zijn de cijfers van de begroting 2017 (vastgesteld door het bestuur d.d. 7 december 2016), alsmede de cijfers van vorig boekjaar opgenomen. De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaand boekjaar. De vergelijkende cijfers zijn, waar dat voor vergelijking noodzakelijk of wenselijk is, aangepast aan de opzet van 2017.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de stichting. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op hele euro's.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten debiteuren, overige vorderingen, geldmiddelen, projecttoekenningen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, zijnde de contante waarde van toekomstige kasstromen. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd op basis van de effectieverentemethode.

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve is het gedeelte van het eigen vermogen waarover de stichting zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kan beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht.

Netto-omzet

De netto-omzet is het verschil tussen de door financiers toegekende bijdragen en de directe projectkosten.

Omzet

Algemeen

De stichting krijgt geen (project)subsidies toegekend, maar ontvangt bijdragen van arbeidsmarktfondsen danwel cao-tafels. Onder omzet in de toelichting op de staat van baten en lasten zijn de inhoud van de evenementen en de aard van eventuele overige opbrengsten nader toegelicht.

Projectkosten

De projectkosten zijn de voor de projecten gemaakte kosten, inclusief de aan de projecten toegerekende kosten voor ondersteuning.

---

3 Toelichting op de balans

---

1. Vorderingen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Vooruitbetaalde bedragen	-	29.996
Nog te ontvangen rente	<u>128</u>	<u>896</u>
<i>Totaal vorderingen</i>	<u><u>128</u></u>	<u><u>30.892</u></u>

De vorderingen hebben een looptijd van maximaal 1 jaar, tenzij anders is vermeld.

De nog te ontvangen rente betreft de rente over 2017, welke begin 2018 is ontvangen.

2. Liquide middelen

De liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

3. Eigen vermogen

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€
Algemene reserve per 1 januari	131.050	282.264
Exploitatiesaldo	47.521	(151.214)
Algemene reserve per 31 december	<u><u>178.571</u></u>	<u><u>131.050</u></u>

4. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Crediteuren	805	805
Nog te ontvangen facturen	28.864	12.918
Nog te betalen accountantskosten	2.455	2.404
Nog te betalen bedragen	17	16
<i>Totaal kortlopende schulden</i>	<u>32.141</u>	<u>16.143</u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd van maximaal 1 jaar, tenzij anders is vermeld.

De post nog te ontvangen facturen betreft de CAOP afrekening over het vierde kwartaal 2017

5. Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De stichting heeft geen beleggingen of effecten. De risico's die de stichting loopt zijn zodanig klein, dat het bestuur het aanvaardbaar acht hiervoor geen specifieke maatregelen te treffen.

Reële waarde

De reële waarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

6. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Contract CAOP

Met het CAOP is een contract afgesloten waarin is overeengekomen dat het CAOP zorg draagt voor diverse werkzaamheden ten behoeve van de Stichting. De overeenkomst is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van zes maanden en behelst een jaarbedrag van circa k€ 150. Dit is afhankelijk van de gevraagde ondersteuning.

---

4 Toelichting op de staat van baten en lasten

---

7. Omzet

	<u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Bijdrage arbeidsmarktfondsen	250.000	250.000	100.000
<i>Totaal omzet</i>	<u>250.000</u>	<u>250.000</u>	<u>100.000</u>

De financiering voor 2017 is afkomstig van de afzonderlijke sectorfondsen danwel de cao-tafels voor het Primair Onderwijs (PO) (k€ 98), Voortgezet Onderwijs (VO) (k€ 71), Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) (k€ 36), Hoger Beroepsonderwijs (HBO) (k€ 25) en het Wetenschappelijk Onderwijs (WO) (k€20).

8. Directe projectkosten

De specificatie van de projectkosten is als volgt:

	<u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Verkiezingsdebat	34.238	22.000	11.171
24-uursbezoek Bonn	13.052	-	-
Strategische lobby agenda	9.052	10.000	9.537
Diner pensant	8.889	-	-
Update site SvHO	5.706	-	-
Debat Gemeenteraad	4.190	-	-
Gelijke kansen	1.782	-	-
Congres 2016	-	-	79.161
Evaluatie Stichting van het Onderwijs	-	-	14.641
Onvoorzien / actualiteit	-	77.000	-
<i>Totaal projectkosten</i>	<u>76.909</u>	<u>109.000</u>	<u>114.510</u>

9. Beleidsondersteuning

	<u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Algemeen	101.321	110.000	115.251
Communicatie	11.268	10.000	7.463
<i>Totaal beleidsondersteuning</i>	<u>112.589</u>	<u>120.000</u>	<u>122.714</u>

De beleidsondersteuning betreft de ondersteuning van het bureau en het bestuur door de stichting Centrum Arbeidsverhoudingen Overheidspersoneel (CAOP).

Personeelskosten

De stichting heeft in 2017 geen personeel in dienst gehad (2016: nihil).

10. Bestuurskosten

	<u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Vacatiegelden	-	-	-
Overige bestuurskosten	650	5.000	1.248
<i>Totaal bestuurskosten</i>	<u>650</u>	<u>5.000</u>	<u>1.248</u>

De bestuurders ontvangen geen vergoedingen.

De overige bestuurskosten hebben betrekking op de kosten van de notaris voor de wijziging van de statuten.

11. Overige bedrijfskosten

	<u>2017</u>	Begroting <u>2017</u>	<u>2016</u>
	€	€	€
Financiële beheer	7.600	10.000	7.947
Accountantskosten	3.261	4.000	3.194
Zaalhuur	-	-	740
Functionaris WBP	605	-	-
Overige kosten	993	2.000	1.757
<i>Totaal overige bedrijfskosten</i>	<u>12.459</u>	<u>16.000</u>	<u>13.638</u>

De accountantskosten hebben betrekking op de controle van het financieel jaarverslag. Er zijn geen aanvullende diensten verricht door de accountant.

Den Haag, 15 maart 2018

Het bestuur van de Stichting van het Onderwijs

De heer P. Rosenmüller
Voorzitter

Mevrouw E.M. Verheggen
Vicevoorzitter

De heer J. Boersma

De heer P.J. Duisenberg

De heer T. Heerts

De heer Th.C. de Graaf

Mevrouw A.C. den Besten

Mevrouw G.P.M. van Haren

De heer J. Veenstra

Mevrouw L. Schueler

Overige gegevens

Voorstel verwerking exploitatiesaldo

Voorgesteld wordt het exploitatiesaldo over 2017 aan de algemene reserve toe te voegen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die van significante betekenis zijn voor het beeld van de jaarrekening 2017.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting van het Onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het jaar 2017 van Stichting van het Onderwijs te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting van het Onderwijs per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting van het Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten van de stichting te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oud-Beijerland, 15 maart 2018

Troost Accountantskantoor VOF
M.R. Ruivenkamp AA